

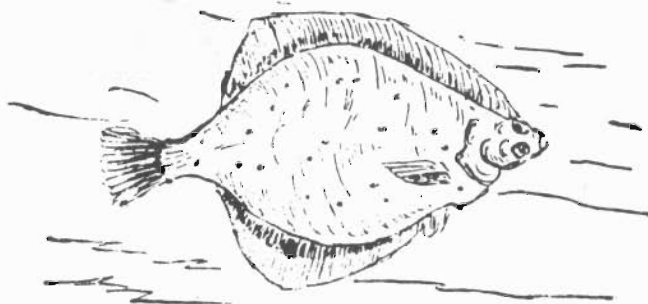
de Plate

Tijdschrift (verschijnt 9 maal per jaar)

Redactie: DE PLATE

c/o O. VILAIN
Rogierlaan 38 - bus 11
8400 Oostende

A. VAN ISEGHEM

AN&HYP
SPAARKAS KREDIETEN

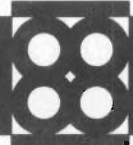
ALLE VERZEKERINGEN
HYPOTHEKEN

STOCKHOLMSTRAAT 47 a

8400 OOSTENDE

Tel. 70 35 73

Plaatsingen op korte termijn
bij

AN HYP

SPAARKAS KREDIETEN

Kantoor Oostende: Wapenplein 8
8400 Oostende

geven U:

- ★ voordelige rente
- ★ vrijstelling van roerende voorheffing (tot 30.000 fr. intrest)
- ★ onmiddellijk volledig opvraagbaar
- ★ ongevallenzekerings

Een vriendelijk onthaal en een persoonlijke service
zullen U te beurt vallen.

Privé parking voor cliënten

Elke dag open van 9 tot 12.30 uur en van 14 tot 17.30 uur

Op zaterdag van 9 tot 12 uur

Ook onze agenten in de stad staan steeds tot uw dienst.

DE PLATE

TIJDSCHRIFT VAN DE OOSTENDSE HEEMKUNDIGE KRING "DE PLATE", v.z.w.

Hoofdredacteur : O. VILAIN
Rogierlaan 38, bus 11
8400 OOSTENDE

Alle medewerkers zijn verantwoordelijk voor de door hen ondertekende bijdragen.
11e jaargang, nr. 1 januari 1982.

INHOUDSTAFEL VAN DIT NUMMER ZIE LAATSTE BLADZIJDE.

JANUARI-ACTIVITEIT

Het bestuur van de OOSTENDSE HEEMKUNDIGE KRING "DE PLATE" heeft de eer en het genoegen zijn leden uit te nodigen op de jaarlijkse Algemene ledenvergadering die doorgaat op :

donderdag 28 januari 1982 om 20 uur stipt

in de Conferentiezaal van de V.V.F. Afdeling Oostende, Dr. Colensstraat 6, Oostende.

PROGRAMMA

20.00 uur. - Toespraak door de heer A. VAN ISEGHEM, voorzitter, en hulde aan de overleden leden.
- Jaarverslag 1981 door de heer J.B. DREESEN, secretaris.
- Financieel verslag door de heer G. VERMEERSCH.
- Rondvraag.

20.30 uur. BEELDEN VAN OUD EN NIEUW OOSTENDE
voordracht met dia's door de heer J.P. FALISE.

21.00 uur. - JAARLIJKSE VEILING VAN DE PLATE onder leiding van de heer O. VILAIN, ondervoorzitter.

Wij rekenen stellig op uw aanwezigheid. Daar de veiling uitsluitend aan de leden is voorbehouden, zal het nodige gedaan worden opdat leden en niet-leden die zich in orde willen stellen met hun lidmaatschapsbijdrage 1982, dit aan de ingang kunnen doen.

J.B.D.

ERRATA "DE PLATE" 10 de JAARGANG NR. 12 DECEMBER 1981.

1. EEN OOSTENDSE GLAZENIER COR WESTERDUYN (°26.09.01 +08.06.80) (p. 81/237 tot 81/240).
Onder invloed van de alomtegenwoordige Westvlaamse Y is er in de naamaanduidingen van bovengenoemd artikel een vergissing geslopen, waarvoor onze verontschuldiging. De vriendelijke lezer wordt verzocht overal in de tekst en op de fotobladzije inplaats van COR WESTERDUYN te lezen COR WESTERDUIN.

2. HISTORIEK VAN DE KONINKLIJKE COECILIAKRING (p. 81/244)

De aanhef van het artikel "120 jaar geleden, in 1961 dus..." dient natuurlijk gelezen te worden als "in 1861 dus". De fout stond eveneens in het feestprogramma.

J.B.D.

JAARPROGRAMMA "DE PLATE" 1982

- donderdag 28 januari 1982 om 20 u.
- Algemene ledenvergadering.
BEELDEN VAN OUD EN NIEUW OOSTENDE. Voordracht met dia's door de Heer J.P. FALISE.
- Jaarlijkse VEILING van "De Plate", voorbehouden aan de leden, onder leiding van de heer O. VILAIN.
- donderdag 25 februari 1982 om 20u30.
- OOSTENDSE FILMAVOND door de heer H. STORCK.
- donderdag 25 maart 1982 om 20u30.
- DE SLAG VAN NIEUWPOORT IN RELATIE TOT HET BELEG VAN OOSTENDE. Voordracht met dia's en documentatiemateriaal door mevrouw Maria VLAMYNCK.
- donderdag 29 april 1982 om 20u30.
- POETISCHE BERICHTEN OVER OOSTENDE. Poëzie van en over Oostende door de heer Fons ROETS.
- donderdag 27 mei 1982 om 20u30.
- DE BUURTSPOORWEGEN AAN ONZE KUST. Voordracht met dia's door de heer Ronny STANDAERT.
- zondag 6 juni 1982 om 09 u.
- Studiereis over ROESELARE naar BRUGGE die SCONE, onder leiding van de heer J.B. DREESEN.
- donderdag 30 september 1982 om 20u30.
- HET TONEELWEZEN TE OOSTENDE (1940-1980) voordracht met dia's door de heer R. STRUYS.
- donderdag 28 oktober 1982 om 20u30.
- DE IBIS-STORY voordracht met dia's door de heer E. COELUS.
- donderdag 25 november 1982 om 20u30.
- OOSTENDSE ZEEVISSERIJ IN DE 19de EEUW voordracht met dia's door de heer J. DEVOS.
- zaterdag 11 december 1982 om 19u30.
- OOSTENDSE KLEINKUNSTAVOND, voorafgegaan door het jaarlijks souper.
- donderdag 16 december 1982 om 20u30.
- S.E.O., EEN TERUGBLIK OP HET VERLEDEN. Voordracht met dia's door de heer O. BALS.

J.B.D.

ALMANAK 1982

Bij dit nummer ontvangen al onze leden een almanak 1982, die gratis door SNELDRUK aan "De Plate" werd geschonken.
We houden er aan Fred van SNELDRUK voor dit mild gebaar van harte te danken en hopen dat allen er veel genoeg aan beleven.

O.V.

Convenient ways to send remittances from outside U.S.A.:

1. International Money Order from your local Post Office.
2. Bank Draft in U.S. dollars payable at a bank in USA (Add \$2.50 collection charges if paying bank is located outside USA).
3. International Reply Coupons from your Post Office accepted: 18¢ U.S. each.
4. U.S. dollar bills in Registered Mail at senders risk. Canadian bills accepted at U.S. 82¢ or 5¢ less than the current exchange rate.

For remittances in Canadian dollars, add 20%.

ATA does not accept stamps of any country, nor foreign banknotes.

American Topical Assn., 3306 N. 50th St., Milwaukee, Wisconsin 53216 USA

NIEUWJAARWENSEN UIT 1912

NIEUWJAARWENSCH
aan d'Inwoners der Stad Oostende, door hunne
Getrouwe Dienaren **DE STRAATVAGERS.**

*Wat moet ik nu nog eens dichten
 Voor al die soorten van gezichten
 'K zijl maar in 't westen als in 't oosten
 De brave menschen weer gaan troosten
 Met aan vrienden en gezellen
 Een lang leven voor te stellen
 Als men wat te laat opstaat
 Dan ziet men niet al op de straat
 Dat men vager voor huis en kerk
 Reeds neerstig is aan 't werk
 Voer dat de kerkbel is aan 't kloppen
 Ben ik aan 't riolen scheppen
 Alles is er gekuischt op tijd.
 Dat U van den reuk bevrijdt.*

DE STRAATVAGER.
Heinderson

1
9
1
2

Dr. H. Van Campo, Oostende

NIEUWJAARWENSCH
aan de inwoners der
Stad Oostende

1912

Bij weder schoon of guur
 Reeds in 't vroeg morgenuur
 Komt langs elk burger woon
 De vuilniskar voorbij;
 En wen niet staat ten toon
 Voor deur of wat ter zij
 De vuilnis of asschebak
 Dan belt alras de man
 Die paard of karre stuurt
 En neemt den bak of mand
 En ledigt z'op korten duur
 En nu met nieuwe jaar
 Wenscht u uw trouw dienaar
 Nog vele heilvolle jaren.

De Man der Mestkarre.

Oostende, druk. Am. De Bruyne.

Vroeger jaren lieten de lantaarnaanstekers, de postboden, de kelniers, de straatkeerders, de pijlenrapers van de boogschuttersgilden, de mannen van de mestkarre, de straatmuzikanten, de facteurs der diligentien en nog andere typische beroepen hun nieuwjaarswensen drukken. Ze deelden die blaadjes uit in de hoop dat hun nieuwjaarsfooi niet zou vergeten worden. Hier nog twee nieuwjaarswensen van 70 jaar geleden.

O.V.

Huldigen als deze maken me steeds weemoedig. Het genadeloze raderwerk van het geheugen wordt immers in werking gesteld, en je wordt weerloos overgeleverd aan de slagschaduw van het collectieve geheugen. Oud worden is nu eenmaal het beste middel om lang te leven. Ik heb steeds gehouden van wat oud is : de Oudheid, oude vrienden, oude manieren en gewoontes, oude boeken, oude wijnen. En van literatuur, een antiquarische lekker ouderwetse bezigheid.

Dit alles maakt een huldiging als deze nog weemoediger dan nodig - al was het maar omdat je er toch nooit toe komt te vertolken wat je feitelijk nu eens van plan was te gaan zeggen. Omdat de juiste weg de omweg is. Omdat we reeds zoveel hebben gesproken. En omdat woorden, om het met Karel Jonckheere te zeggen, niets meer zijn dan wat vocht in de mond, wat slijk in de hersens.

Ik heb het werk van Karel Jonckheere leren appreciëren dank zij Jan de Roek, die de poëzie van Jonckheere omschreef als de moord op Chronos, op de tijd. Ik ril van eeuwigheid, zegt Jonckheere, ik handel in toekomst/versjacher verleden. Dat doen wij hier ook, hic et nunc. Alsof het de meest vanzelfsprekende, de doodgewoonste zaak is. En te vaak vergeten we het essentiële : het oeuvre, waartoe de aanwezigheid slechts een voorwendsel is, een aanleiding.

Ik leerde dus het werk van Jonckheere smaken op een ogenblik dat het niet de bon ton was - althans in het wereldje. De schaduw van de ambtenaar stond lang in de weg van een objectieve waardering van zijn werk. Zo is het nu eenmaal in Vlaanderen. Maar ook de mens Jonckheere - die steeds één aanval voor wil zijn - ontsnapt aan het vaste stramien van de in dit land zo gezochte geruststelling. Hij is te snel van geest en schuwde nooit vlijmscherpe uitspraken, wat hem zelden in dank werd afgenomen door de talrijken, o zo talrijken, voor wie diepe ernst de alfa en de omega van de literaire religie vormt.

Spel en ernst zijn bij Jonckheere verweven tot agressieve mildheid, gevoed door een encyclopedisch geheugen dat hem in staat stelt elk nadeel meteen tot voordeel om te buigen, het tekort om te werken tot volheid, de negatie bevestigend uit te drukken en de zekerheden permanent te ondermijnen om ze dan weer uit zijn hoed te toveren of uit zijn mouw te schudden, maar dan anders.

Overgeleverde opvattingen zijn dringend aan herziening toe. Zo werden de experimenten - de Nederlandse variant op het surrealisme - jarenlang gecrediteerd met het monopolie van het werken in en met de taal. Maar ook het oeuvre van Karel Jonckheere kan vanuit deze invalshoek benaderd worden. Zoals elk belangrijk oeuvre laat het zich niet herleiden tot een formule ten behoeve van literatuurcritici en -historici. Zoals een sterke persoonlijkheid zelden een man uit één stuk is, zo kan Jonckheere's oeuvre bepaald worden als geconcentreerde verstrooidheid. De vermeende onstandvastigheid van de ogenschijnlijk wisselvallige Ram wordt ten overvloede geïllustreerd door de paradoxen die Jonckheere met schijnbare vanzelfsprekendheid hanteert. Deze arabesken worden zowel bepaald door een lijf aan lijf-gevecht met het materiaal-de woorden- als door een ingreep op de syntactische raderwerken van de taal waardoor de nieuwe gedachte - het hernieuwde of vernieuwde inzicht - een onthullend evenwicht bereikt.

Karel Jonckheere heeft iets heidens Romeins. Wanneer je in het Ermitage te Leningrad naar de weliswaar minder geroemde doch onovertroffen verzameling realistische Romeinse beelden gaat kijken, dan verwacht je elk ogenblik oog in oog met Karel Jonckheere te zullen staan. Zijn Romanità heeft wellicht te maken met de dosering van een aantal concrete elementen : het land, de zee, de steeds gespannen wil orde te scheppen. Een verbinding van aardse zwaartekracht en naar licht en lucht snakkende rationele aanpak. De erkenning ook van de begrenzing - in tegenstelling tot de Germaanse mateloosheid. Het realisme ook, de concrete ingesteldheid van de boer, de jager, de zeevaarder, de militair en de wetgever. De mens als maat van alle dingen. En goden en godinnen, die niets anders zijn dan een metafoor van het licht.

Het besef van de vluchtigheid, van de onvermijdelijke vergankelijkheid der dingen, van de beweging; de onweerstaanbare neiging tot rationaliseren, het permanent zoeken naar oorzakelijkheidsverbanden; de onthullende en uiteindelijk waarheidszoekende cynische spot; een stoïcijnse, aristocratische onverschilligheid : geen wonder dat dit alles moet leiden tot permanente relativering en zachte verzoening der tegengestelden.

Niettegenstaande het besef van de betrekkelijkheid leiden de spitsvondige articulaties soms naar een hoogtevrees van de geest : je wankelt heel even aan de rand van een gapende afgrond.

En het geslaagde gedicht is het gestolde ogenblik waarop de acrobaat heel even onbeweeglijk blijft tussen hemel en aarde, op de begenadigde grens tussen zweefvlucht en zwaartekracht.

Beste Karel,

De verleiding is steeds groot bij een gelegenheid als deze te vervallen in het minzame muziekje van de anekdotiek of in de zwaarmoedige opera's waarvan de partituur geschreven werd door de talrijken die ons dierbaar waren en ons reeds verlaten hebben. Via familie, vrienden en het collectieve geheugen dat geschiedenis heet, zou ik enkele windstreken meer kunnen ontsluiten die ons - van oudsher of nu reeds - gemeenschappelijk zijn.

Want inderdaad, het leven is een 'studiebureau voor 't vertalen van echo's. Chateaubriand - maar wie leest nog Chateaubriand ? - heeft geschreven : "Tous les peuples ont fixé des anniversaires à la célébration de leurs triomphes, de leurs désordres, ou de leurs malheurs, car tous ont également voulu garder la mémoire des uns et des autres...". Wat voor de volkeren geldt, is ook op de enkeling van toepassing. Bij je 75ste wil ik je geruststellen : Goncourt heeft zeer terecht aangestipt dat over het algemeen in de literatuur de beledigingen een einde nemen wanneer je zeventig bent. De overige vijf jaren moeten dan maar dienen, bijvoorbeeld om de ruimte te vullen en te bewonen. Zo was het dan.

Henri-Floris JESPERS

* Met dank aan de h. H.- F. Jaspers en de redactie ontleend uit het "Nieuw Vlaams Tijdschrift", jaargang 34, nr. 4, juli-augustus 1981, blz. 613-615.

Dit jaar ging in het "Musée de la Marine (Palais de Chaillot, Parijs) een tentoonstelling door : 'Ex-voto marins dans le monde, de l'antiquité à nos jours', (vroegere tentoonstellingen over ex-voto's grepen daar ook plaats in 1975-1978).

Naast de ex-voto's uit Frans bezit, waren inzendingen aanwezig uit : België, Denemarken, Duistland, Italië, Kanada, Nederland, Oostenrijk, Portugal, Spanje, Verenigd Koninkrijk, Zweden en Zwitserland.

Op een totaal van 277 tentoongestelde ex-voto's, bestond het Vlaamse aandeel uit een 7-tal houten scheepsmodellen, een (houten) devotiekaars en een 7-tal zilveren ex-voto-plaatjes.

Voor de inzendingen uit onze streek werden de teksten verzorgd door J. Van Beylen, konservator van het Nationaal Scheepvaartmuseum (Antwerpen).

Enkele bijzonderheden, met vermelding van het katalogusnummer :

- N° 93 : 3-master gewapend met 28 kanonnen (1701).
(uit O.L. Vr.-Kerk, Temse).
- N° 94 : De 'Sint-Michiel' (18e eeuw).
(In verband met hongersnood in Vlaanderen en te Brugge (1580-88).
(uit kerk van O.L. Vr. van Blindekens, Brugge).
- N° 98 : De 'Jeanne D'Arc' (1783) : fregat.
(uit de Kapucienenkerk, Oostende).
- N° 104 : Oostendse vissersloep (19° eeuw) : Eénmaster.
(van Kerkfabriek H. Kruisvereffing, Wenduine).
- N° 117 : Kotter 'Bernardus' voor sleepnetvisserij (einde 19°, begin 20° eeuw).
(O.168). (uit kerk O.L.Vr. Onbevlekt ontvangenis, Oostende).
- N° 118 : 'Stella Maris' (begin 20° eeuw). 4-master gemonteert op staaf om in processies medege dragen te worden.
(uit O.L. Vr.-kerk, Meetkerke).
- N° 119 : 'H. Maria' (rond 1900) : Blankenberge Schute (B. 1)... 2-master.
(uit O.L. Vr.-kerk, Meetkerke).

De zilveren ex-voto-plaatjes :

- N° 132 : Hartvormig uitgevoerd (17° eeuw) : Er komt een Vlaamse Schute (één-master) op voor.
(van Kerkfabriek O.L. Vr.-Bezoeking, Lombardsijde-Middelkerke).
- N° 133* : Ovaal plaatje met fregatvoorstelling en volgende tekst op de rand :
MEMORIE VAN CAPTEN FRASOS CARPENTIER EN SIN HUISVROUWE SUSSANE CARPENTIER
SIN TWE SONS PIETER CARPENTIER FRASOS CARPENTIER : "ANNO DOMINO 1696".
(De kapitein François Lecarpentier was waarschijnlijk een Vlaamse kaper).
In de 17° eeuw was O.L. Vr. van Lombardie (Lombardsijde) zeer populair en een aantal kaperschepen werden "O.L.Vr.-van Lombardie" gedoopt. Wanneer de Nieuwpoortse of Oostendse kapers langs Lombardsijde kwamen groetten ze O. L.Vr. van Lombardsijde, door het afvuren van 3 kanonschoten; dit feit werd in het boordjournaal vermeld . (uit Kerkfabriek O.L.Vr. Bezoeking, Lombardsijde-Middelkerke).

- N° 134 : Hartvormig plaatje (begin 18° eeuw) : Vertoont een 2-master, gewapend met 8 kanonnen, en is opgedragen door kapitein Jan Vroome en Luitenant Laureyns Reuben.
(In 1704-1706 komt de naam van de schenker voor onder de namen van de kapers welke bevel voerden op een schip genaamd : 'O.L.Vr. van Lombardsijde).
(uit kerk O.L.Vr. Verzoeking, Lombardsijde).
- N° 135 : Rechthoekig plaatje (18° eeuw), met voorstelling van een bewapende 3-master.
(uit O.L.Vr. kerk, Meetkerke).
- N° 136 : zilver plaatje (18° eeuw), waarop een handelsbrik voorkomt.
(uit O.L.Vr. kerk, Meetkerke).
- N° 137*: zilver plaatje (19° eeuw), met afbeelding van een Blankenbergse schute.
(van Kerkfabriek H. Kruisverheffing, Wenduine).
- N° 138 : Diorama (1900). Er komen verscheidene schepen op voor : een Belgische 3-master, een radersleepboot, een garnaalboot (B.7) en een Antwerpse loodsboot. Het is getekend Jan De Rijcker. (Jan de Rijcker was beroepsvisser, geboren te Blankenberge op 15.12.1866).
(uit : Private kapel van M.R. Huyghebaert, Wenduine).
- N° 144*: Votiefkaars (in hout), uit Antwerps Nationaal scheepvaartmuseum .
In Vlaanderen en elders was het gebruikelijk kaarsen te offeren in kerken, deze gewoonte was ook verspreid onder de Vlaamse zeelieden.
Een voorbeeld uit de 18° eeuw (1769) is vermeld in het boordjournaal van het fluit(schip) 'Prins Charles', waarbij, na een moeilijke reis ten noorden van Noorwegen, volgens een dubbele belofte een kaars geofferd werd te Lombardsijde en te Assebroek-bij-Brugge.

De catalogus, onder de reeds vermelde titel is nog verkrijgbaar in het "Musée de la Marine", omvat 204 blz., met vele illustraties, waaronder een 12-tal in kleuren , prijs 60 fr. (nov. '81).

W. VERLONJE

-----
* met afbeelding.

----- KOORDSPRINGEN -----

Wanneer de kleine meisjes in de koord springen zingen zij de volgende rijmpjes :

Toerderon,
Toerderon,
Je neus is krom.

Magemet is

Magemet is

Magemet is drie !

(Oostende).

Wat die 'magemet' mag bedieden is niet te achterhalen geweest. (1)

Jonas VAN DEN ZEEKANT.

('Ons Volksleven', XI, 1899, p. 172.).

W. VERLONJE

(1) N.V.D.R. Magemet is meer dan waarschijnlijk Mahomet.

Onze bron hiervoor is, zoals dat ook het geval was bij het samenstellen van ons overzicht der beschikbare literatuur over Oostende der voorbije jaren, de "Bibliografie van de Geschiedenis van België". Voor de belangstellenden tik ik gaarne volgende, nadere gegevens ter verduidelijking over : "Bibliographie de l'histoire de Belgique. - Bibliografie van de Geschiedenis van België", 1979. Samengesteld o.l.v. R. van Eenoo, m.m.v. een twintigtal historici, die elk als deskundige in hun specialiteit optreden. Zoals ieder jaar, en dit - ik meen mij goed te herinneren - sedert 1953 of 1954, afgedrukt in de "Revue belge de philologie et d'histoire - Belgisch tijdschrift voor filologie en geschiedenis", deel 58, 1980, nr. 4, bladzijden 894 tot en met 992. Opmerkelijk en verheugend is te constateren dat, in tegenstelling tot de bibliografie voor het jaar 1978, enkele bijdragen, verschenen in ons tijdschrift "De Plate", nu wel voor jaargang 1979 geëxcerpeerd en vermeld werden, ik vermoed : aan de hand van de inhoudstafel en de indices door ondergetekende, met veel geduld en belangloze toewijding, samengesteld. Mevrouw Griet Maréchal, doctor in de geschiedenis, ging, hiervoor en nog voor vele andere Westvlaamse tijdschriften, te rade in de verzamelingen, welke de Provinciale Bibliotheek van Westvlaanderen aanlegt en bijhoudt. Het stemt ons tot grote tevredenheid, en voor de auteur en voor de werking van onze Heemkundige Kring, dat de uitvoerige en deskundige bijdrage van de heer Daniël Farasyn ("Historiek van de eerste gebouwen langs de Oostendse Zeedijk 1830-1878") mede vermeld wordt (onder het nummer 33.100). De artikelenreeks van Norbert Hostyn, Conservator van de Stedelijke Musea en Stadsarchivaris van Oostende, met name "Vergeten Oostendse Schilders" (Nr. 33.306) en "Bouwmeesters van Oostende-Belle-Epoque" (nr. 33.314), krijgen eveneens een vermelding, met aanduiding op welke bladzijden deze mededelingen terug te vinden zijn in "De Plate". Norbert Hostyn publiceert, ook en veel, in gereputeerde wetenschappelijke tijdschriften; dat wordt ook gesignaleerd in de bovengenoemde "Bibliografie..." : onder het nummer 33.312 prijkt zijn opstel over de Oostendse kunstschilder Michel T.A. Van Cuyck (1797-1875), opgenomen in de "Handelingen van het Genootschap voor Geschiedenis te Brugge", deel 116, 1979, nrs.1-2, pp. 93-111. Wij hebben verder wat notities gemaakt over diverse andere, ons inziens genietbare en lezenswaardige, boeken en bijdragen in tijdschriften, alle betrekking hebbende op wat regelmatig de aandacht houdt en vraagt van het werkingsveld van de Oostendse Heemkundige Kring "De Plate" en haar leden. Wij sommen, zonder commentaar, op wat wij de moeite waard vinden om vermeld te worden :

- Nr. 31.697 : Bibliographie d'histoire militaire belge des origines au 1er août 1914. Bruxelles, Musée royale de l'armée, 1979, 673 p. (Centre d'Histoire militaire. Travaux, 14).
- Nr. 32.491 : TIHON (A.), Dictionnaire des paroisses des Pays-Bas autrichiens, des principautés de Liège et de Stavelot-Malmédy, et du duché de Rouillon en 1787. Bruxelles; Facultés Universitaires Saint-Louis, Centre d'histoire contemporaine; 1979, 208 + 70 + 77 + 72 + 76 + 65 p.
- Nr. 32.940 : VERLEYEN (J.), De Belgische vissers tijdens de tweede wereldoorlog. Neptunus Info Marine, 1978, nr. 9, pp. 2-18 en nr. 11, pp. 11-15.
- Nr. 33.155 : BLIJNENS (B.), Strand- en kustvisserij te Koksijde. Bachten de Kupe, XXI, 1979, nr. 2, pp. 52-56 en nr. 3, pp. 72-79, ill. - (rond 1820-1862).

- Nr. 33.244 : HAMOIR (Gabriel), Juliette Delloye (1891-1964) : Notice biographique.
 In : Annales du C. hutois des sciences et des beaux-arts, deel 33,
 1979, pp. 205-208.
 (= Zoöloge uit Hoei die een universitair laboratorium van marinebiologie te Blankenberge gesticht heeft).
- Nr. 33.248 : BOTERBERGE (Robert), Honderd jaar Sint-Pieterscollege Blankenberge 1879-1979, met een overzicht van het onderwijs in de kustgemeente voor 1879.
 Blankenberge, v.z.w. College Sint-Pieter, 1979, 361 p.
- Nr. 32.720 : VLEESCHOUWERS (Cyriel), Administratieve evolutie van het Bestuur van het Zeewezen, 1830-1878.
 In : Archief- en Bibliotheekwezen in België, deel 49 (1978), blz. 504-540 en deel 50 (1979), blz. 84-101.
- Nr. 32.939 : VLEESCHOUWERS (Cyriel), Het Bestuur, respectievelijk de Regie van het Zeewezen tijdens de Tweede Wereldoorlog.
 In : Archief- en Bibliotheekwezen in België, deel 50 (1979), blz. 30-83.
- Nr. 32.721 : VLEESCHOUWERS (Cyriel), Inventaris van het archief van het Zeewezen : 1830-1976.
 Brussel, Algemeen Rijksarchief, 1979, 662 p.

Emiel SMISSAERT

MAURICE GILLIAMS OP BEZOEK TE OOSTENDE BIJ JAMES ENSOR

Wij kunnen niet nalaten, even maar, te herinneren aan het bezoek dat M. Gilliams gelauwerd in 1980 met de grote Prijs der Nederlandse Letteren (de hoogste literaire onderscheiding), in 1940 bracht aan James Ensor te Oostende. En wel, wat een toeval, op 9 mei, daags vóór de Duitse inval in België ! ... Deze bekende Vlaamse dichter, romanschrijver en essayist (geboren te Antwerpen in 1900 en nu hoogbejaard) was naar de kuststad getrokken, in het gezelschap (zo vertelde hij mij) van Emmanuel de Bom, zijn mentor die hij steeds in dankbaarheid verknocht bleef en in vroegere tijd de functie van hoofdbibliothecaris van de Stad Antwerpen bekleedde. Maurice Gilliams, het vroegere hoofd van de instelling waar ik nu nog altijd tewerkgesteld ben, had weet van mijn genegen, "verslaafde" gehechtheid aan Oostende en hij heeft meermalen, in de loop der jaren dat ik voor hem werkte, gealludeerd op dat fait-divers, zonder evenwel uit te wijden of in details te treden. Veel liever verwees hij naar de schriftelijke neerslag van deze ontmoeting, mede gebundeld en ter inzage in zijn verzameld werk (= een "goudmijn" van bedachtzame, wijze reflecties, véél geprezen maar weinig gelezen, ten onrechte!!). Gilliams Verzameld Werk verscheen onder de titel "Vita Brevis" (2de, herziene en vermeerderde uitgave), uitgegeven te Brugge bij de Firma Orion, en het voorval waarvan sprake is, verscheen in het tweede deel, op bladzijden 216 tot en met 219.

 Emiel SMISSAERT

'T OUD STATION

Pagina 8 is een fotobladzijde gewijd aan het "oud station". Aansluitend hierbij wordt in het Heemkundig Museum een kleine thematentoonstelling ingericht rond hetzelfde thema. De tentoonstelling loopt heel de maand januari.

G.V.

VERGETEN OOSTENDSE KUNSTSCHILDERS - XIX : EMILE WILKIN

Deze kunstschilder werd te Oostende geboren op 2 juni 1905 als zoon van Emile WILKIN (°Montegnée, 1865) en Hélène KAYSER.

Vader WILKIN was spekslager en had zijn zaak in de Kapellestraat te Oostende.

In de twintiger jaren kwam de jonge WILKIN in contact met Jan DE CLERCK, bij wie hij enige artistieke opleiding genoot. Vele werken van WILKIN dragen dan ook duidelijk de sporen van geest en techniek van het oeuvre van zijn grote, nog al te miskende leermeester.

WILKIN had zijn atelier in de Beeldhouwersstraat 3 te Oostende.

X X X

In de dertiger jaren wist WILKIN enige faam als kunstschilder te verwerven, vooral via tentoonstellingen in de toenmalige toonaangevende Oostendse kunstgalerij : "STUDIO" (Adolf Buylstraat, 36).

- December 1935 - januari 1936 :

57e Salon. Marines van D. CORNU, A. DELWAIDE, E.A. GERBOSCH, D. THULLIEZ, L. VERBEKE & E. WILKIN.

WILKIN toonde in dat groepssalon :

- Oude boot op de werf
- Avond
- Haven van Oostende
- Winter op de werf

- Van 17 tot 28 december 1936 had hij een individuele tentoonstelling in de STUDIO. Er werd bij die gelegenheid een kleine catalogus gedrukt (15 blz.) waarvoor James ENSOR volgend voorwoord schreef (Nota bene niet gepubliceerd in zijn verzamelde geschriften) :

Et groin, groin, groin, grognez, grognez, grognont, grognant.

Louons Wilkin le peintre des chaircultées, glorifions ses précurseurs-inspireurs tels Antoine et sa truie habillée de soies fines. Pierre Paul Rubens et ses modèles jouffles, le grand Willy le boucher de Stratford, François Boucher le flaireur des chairs molles, Madame Circé et ses goretts rasés, Maître Monselet et ses anges dodus, fleurdélicés, épilés, estampillés.

Wilkin, tendre petit salé flottant entre deux eaux, votre peinture espressive fleure eau de boudin, vague jus de tripe, gélatine vernissée, chaud-froid bien composé, suaves galantines, fromage de vieux cochon, pieds de nez moutardés, blanquettes languées, truffées délices de nos dames.

Et vos marines d'Ostende port de pêche, port de guerre, port de luxe et port salut.

O ! l'heureuse fusion du porc et des ports !

Ostende et vos côtes et vos filets ornements de vos eaux. Et vos baigneuses saumarées suant de toutes leurs pores. Et vos baigneurs de gras-fondu, poilus, vermicellés et de couenne confettiés.

Soyez joueurs Wilkin vous accouplez saveur et couteur, goût et vision et par lard et pour l'art vous caressez les sens, doublez les appétits, pimentez les nuances, empotez les foies, empâtez les repas, lardeze les aliments, graissez les pinceaux.

Et groin, groin, groin, grognez, grognez, grognons, grognant.

Wilkin, Wilkin, maître de la chair, peintre de la mer.

Ostende, décembre 1936.

JAMES ENSOR.

Naast ENSOR schreef ook de criticus René LUST zijn visie op WILKIN neer :

Wilkin est un artiste profondément sincère et sensible. Ses oeuvres sont exemptes de littérature. Il s'attache surtout à communiquer la sensation qu'il a éprouvée en contemplant le sujet que son pinceau a reproduit. Il s'efforce d'exprimer ce qu'il a vu sans rechercher les déformations.

L'artiste qui a étudié chez différents maîtres la technique de l'art s'est affranchi de toute influence et domine actuellement une technique qui ne doit rien à personne. Il affectionne la facture souple, la touche franche et vigoureuse.

Un peintre est toujours influencé par le milieu dans lequel son existence s'écoule. Wilkin, qui vit à Ostende toute l'année, a donc été amené naturellement à peindre de nombreuses marine. Ce sont surtout ces toiles qui nous montrent le mieux sa manière de comprendre la symphonie coloristique. Ces pages, aux couleurs chatoyantes et fines, constituent un bel ensemble où l'artiste a noté les aspects multiples et changeants de la mer et du ciel de notre littoral.

Wilkin a également reproduit avec un bel accent de sincérité la plupart des coins intéressants de sa ville natale. Le chantier de construction, les bassins, les barques au repos, le quai des pêcheurs et les scènes pittoresques qu'il y a observées ont souvent retenu son attention. Ce qui charme particulièrement dans ces toiles, c'est la couleur locale, la lumière propre à Ostende, cette lumière que l'on ne retrouve nulle part ailleurs et qui dérouta tous les peintres qui n'ont pas effectué des séjours fréquente et prolongée au littoral. Dans une composition de grande dimension, l'artiste a tenté d'esquisser une synthèse de la vie du port. Ce tableau évoque les scènes quotidiennes de quai et témoigne d'une grande puissance d'observation en même temps que d'un sens exercé de la composition.

Wilkin ne s'est pas borné à travailler uniquement à Ostende. Il a parcouru aussi les campagnes environnantes. Il aime le paysage, le comprend et l'interprète. Il a longuement contemplé les vastes plaines fertiles séparées de la mer par les dunes blondes et dorées. Les moulins délabrés, aux ailes brisées, aux planches vermoulues, l'ont profondément touché. Wilkin éprouve pour ces ancêtre, qui furent jadis la gloire et la fortune de leurs propriétaires, une vénération sincère. L'interprétation qu'il nous en a laissée prouve qu'il a saisi l'âme des choses inanimées.

Lorsque la pluie ou le frois ne permettent pas à l'artiste de peindre à l'extérieur, il s'enferme dans son atelier et compose des nautres mortes. Il confirme ainsi ses qualités de dessinateur et de coloriste, la sûreté de sa technique et son goût parfait de la mise en page. Il a également essayé de traduire l'atmosphère de calme et de recueillement des églises dans plusieurs toiles exécutées pendant un séjour à Bruxelles. Ces dernières oeuvres sont à classer parmi ses tentatives les plus intéressantes.

Emile Wilkin a organisé des expositions en Belgique et à l'étranger. Partout, ses tableaux ont été favorablement accueillis. Le musée de la ville d'Ostende possède une de ses marines et des amateurs éclairés ne lui ménagent pas leurs encouragements. Il en est tout à fait digne car c'est un travailleur consciencieux et acharné, doué de qualités incontestables.

René Lust.

Tot slot nog de lijst der schilderijen die tijdens dit individueel salon van Emile WILKIN te zien waren :

1. Les ailes brisées
2. Le port d'Ostende
3. Le Solitaire
4. Mer houleuse
5. Arrière port
6. Brouillard sur la digue
7. Brouillard doré
8. Intérieur de l'église Ste Gudule , Bruxelles
9. Intérieur de l'église Ste Gudule , Bruxelles
10. Intérieur de l'église Ste Gudule , Bruxelles
11. Marines
12. Marines
13. Marines
14. Marines
15. Marines
16. Marines
17. Marines
18. Marines
19. Intérieur Béguinage du Pélican
20. Jour de marché aux crevettes
21. Le village, composition
22. Lisseweghe, vers le soir
23. Chapelle du Béguinage le Pélican, Bruges
24. Rue au village) Lisseweghe
25. Après le travail)
26. Nature morte
27. Nature morte
28. Le quai des ménétriers, Bruges
29. Le marché aux crevettes
30. Chapelle
31. Les meules en Flandre
32. Entrée du béguinage
33. A l'orée du village
34. Composition marine
35. Solitude
36. Les commères
37. Désolation

De kunstenaar is geen zondagskind,
aan wie alles zo maar gelukt.

W. Kandinsky

Toen Wassili Kandinsky, de beroemde zoon van een rijk Oostsiberisch koopman in de lente van 1929 met zijn echtgenote Nina in Oostende aankwam, dacht hij aan wat Constant Permeke hem onlangs in Antwerpen had gezegd : "Wanneer U op het strand of op de zeedijk een man met een witte boord ontmoet, met een jong meisje naast zich, dan hebt U James Ensor gevonden". Voor Kandinsky was dit een te vaag gegeven, en daarom vroeg hij een hotelportier naar de woning van Ensor. De man keek beduusd vóór zich uit en bleef het antwoord schuldig. De Russische schilder sprak de naam achtereenvolgens met een Frans, een Engels en een Duits accent uit, maar 't hielp geen zier. Slechts toen hij reeds op straat was, riep de portier hem na : "U bedoelt waarschijnlijk de schoonzoon van de Chinees !?" "Neen", antwoordde Kandinsky "ik bedoel uw wereldberoemde schilder en niet een Chinese schoonbroer".

De Chinees die de brave hotelportier bedoelde, heette Taen Hee Tseu en had in 1892 James' zuster Mitche gehuwd. Kort na het huwelijk was Taen die altijd het Chinees kleed, de kaftan, en de typische haarvlecht gedragen had, er met de noorderzon van doorgestaan. Mitche was met haar dochter Alexandrine bij broer James blijven wonen.

De portier liet zich niet door de afwijzende toon van Kandinsky uit zijn lood slaan, kwam tot bij hem gelopen en beschreef met wijdsse gebaren het souvenirswinkeltje van Ensor, met zijn mosselen, zeesterren en Oosterse snuisterijen. "De vrouw in het winkeltje is met een Chinees gehuwd, en daar zal meneer Ensor wel wonen" besloot de Oostendenaar.

De Russische schilder en zijn echtgenote liepen omzichtig langs de gevels van de Vlaanderenstraat, en keken nieuwsgierig uit naar het winkeltje met de gedroogde zeevruchten. Toen ze er eindelijk aanbelandden, stelde Wassili Kandinsky zich aan Mitche voor : "Om James Ensor te zien ben ik van ver naar Oostende gekomen. Ook ik ben kunstschilder. Ik bewonder James Ensor en het zou me zeer verdrieten, indien ik onverrichtzake zou moeten vertrekken. Hij weet wie ik ben, en zou me ontvangen, indien hij wist dat ik hier sta". Ensor's zuster bleef besluiteloos vóór zich uitkijken en zei tenslotte : "Hij woont hier, maar hij is niet thuis en ontvangt bovendien geen bezoekers. U zult mijn broer op dit uur en bij dit weer op het strand vinden. Kandinsky ging met vrouw Nina weer op stap en zocht tussen de voorbij wandelende paartjes weer de man met de witte baard en het meisje met het klokvormig hoedje, de dochter van zijn schoonbroer, de Chinees. Vruchteloos.... Hoe kon het ook anders ? Mitche had de Rus ook maar iets vóórgelogen. Toen Kandinsky opnieuw in de winkel verscheen, zie Mitche : "M'n broer verwacht U !".

De Rus vertelde het verhaal van de Oostendse hotelportier die beter de Chinese schoonbroer van Ensor scheen te kennen dan de kunstschilder zelf. De Oostendse meester antwoordde dat zijn stadsgenoten evenmin de grote Kandinsky kenden, maar dat het bezoek hem des te meer gelukkig maakte. Ook de Russische kunstschilder drukte zijn voldoening uit over het samenzijn. Eindelijk luchtte Ensor zijn gemoed : "De Oostendenaars weten het nog niet, maar ze zullen het weldra ervaren. Ze zullen verbaasd zijn hoe dwaas ze geweest zijn. De schoonbroer van de Chinees ! Dat zal ophouden. Ze zullen beschaamd

zijn, wanneer ze zullen te weten komen, wat behalve ik nog geen enkele Oostendenaars weet. En de schilders ! Ze zullen het niet meer wagen te zeggen : "Ensor kan niet tekenen ! U, mijnheer Kandinsky, zult straks bevestigen dat ik kan tekenen. Maar, laat me U eerst mijn compositie op het harmonium voorspelen. Ik ben zo opgewonden, telkens ik aan deze krenkende woorden denk. Hieraan zal nu een einde komen". Ensor stond op en vóór hij aan het harmonium ging zitten, wees hij naar de muur, waar het schilderij "De intocht van Christus in Brussel" hing. Bekijk eens dit werk, zei hij.... Eén der kunsthistorici schreef dat het vol tekenfouten zit. Deze lui zeggen dat Ensor niet kan tekenen".

Deze domme commentaar van Ensor's critici zal zeker Kandinsky geërgerd hebben, die reeds in 1912 de theoretische basis van de abstracte kunst had vastgelegd.

Met weemoed dacht James terug aan zijn Brusselse jeugd vrienden, zijn eerste verdedigers : "Edmond Picard, Maus, Waller, Demolder, Lemonnier, Eekhoud, de Hauleville ..." Toen blikte hij neer naar het harmonium, ging vóór de partituur van zijn "Gamme d'Amour" zitten en liet zijn witte vingers over de gele toetsen glijden...

Misschien was hij liever nog eens zoals vroeger op het dak van zijn huis geklommen om bij de schoorsteen op een houten fluit een wrang wijsje te spelen voor alle Oostendenaars die zijn Chinese zwager beter kenden dan hemzelf.

Kandinsky was vol lof over Ensor's harmoniumspel. Ensor stond op, rekte zich en zocht zijn weg tussen de tientallen schilderijen, gravures en tekeningen, die na de grote tentoonstelling in het Brusselse Paleis voor Schone Kunsten in zijn atelier teruggekeerd waren. Hij liep kaarsrecht heen en weer door de kamer, stak de rechterwijsvinger tussen twee vestknoppen en zei : "U, Mijnheer Kandinsky, moet het als eerste vernemen. Op het juiste ogenblik bent U hier, alsof U vermoed had, wat gebeurd is." Van tussen de albums, beeldjes, tekeningen en vazen die op de ronde tafel stonden, nam Ensor het telegram waarin hem medegedeeld werd dat hem door koning Albert de barontitel werd verleend. Jarenlang had James onverschilligheid geveinsd voor de titel, tot het ogenblik kwam waarop hij wilde wraak nemen op zijn stadsgenoten die zijn dronken vader eens hadden belachelijk gemaakt. Zijn vriend René Lyr had de minister van Wetenschappen en Kunsten op de hoogte gebracht, en Ensor's wens werd vervuld. Op 25 april ontving James het telegram. De vrienden waren onmiddellijk naar Oostende gekomen : Albert Servaes, René en Claude Lyr, Jos Albert.... en ze hadden in het hotel Regina het heuglijke nieuws gevierd.

Terwijl Kandinsky het telegram las, mompelde de Oostendse meester verscheidene keren : "Baron James Ensor ... Baron James Ensor ...".

Nu werd zijn aandacht getrokken door de schoonheid van Nina Kandinsky. Als een bedreven charmeur leidde James haar naar een zijkamer, en toonde een reeks van vrouwenbeeldjes die een beminnelijk, maar gewaagd tafereel voorstelden. Nina liet zich een gegiechel en een spotlach ontvallen.

Wassily Kandinsky maakte aanstalten om te vertrekken, maar Ensor weerhield hem nog even. Hij ging vóór zijn tekentafel zitten, legde een mossel vóór het tekenblad en tekende de zeevrucht. De Rus bekeek van boven Ensor's schouder aandachtig de tekening, en zei : "Dat hebt U meesterlijk getekend! Meesterlijk !" Nu begeleidde Ensor zijn gast tot aan de trap. Kandinsky trad langs de smalle trap naar beneden en hoorde Ensor mompelen "... Meesterlijk ... heeft hij gezegd, en hij kan het weten... meesterlijk... meesterlijk ...".

John GHEERAERT

BRONNEN :

- "Kandinsky und ich" Nina Kandinsky
1976 Kindler Verslag - München
- "Ensor : een zelfportret"
Gisèle Ollinger-Zinque
1976 Laconti, Brussel

(Met toestemming van de auteur overgenomen uit "Dietsche Warande in Belfort", juni 1979, p. 380-382).

EEN KORTE BESCHRIJVING VAN LEVEN EN WERKEN VAN ABRAHAM HANS, VLAAMS SCHRIJFWONDER

"Abraham Hans (1882-1939), deze uitzonderlijke volks- en jeugdschrijver, leerde als een tweede Conscience zijn volk lezen. In de periode tussen de twee wereldoorlogen was hij Vlaanderens meest geliefde volksschrijver. Maar zijn schoonste lauweren oogstte hij als onze eerste belangrijke jeugdschrijver, als uitgever van de "Kinderbibliotheek", die uitgroeide tot een monument van onschatbare waarde. De boekjes van A. Hans blijven een onvervangbare schakel in de evolutie van de jeugdlectuur in onze gewesten. De ongewone werkkraft en literaire vruchtbaarheid die hij betuigde maakten van hem een Vlaams schrijfwonder". Aldus Jan Marchau, die een vrij uitvoerig artikel wijdt aan de persoon en het werk, onder de titel : "Vlaams schrijfwonder. Waarde en waarden van Abraham Hans (1882-1939)", gepubliceerd in het tijdschrift "De Vlaamse Gids", 1980, nummer 5, blz. 51-65. A. Hans werd geboren te Sint-Maria-Horebeke op 12 februari 1882 en overleed te Knokke op 6 juli 1939. Vader Hans kon meesterlijk vertellen, zoon Abraham erfde van hem die eigenschap. A. Hans bekwam een studiebeurs en studeerde voor onderwijzer in Noord-Nederland. Nadien behaalde hij aan de Gentse Normalschool de Belgische onderwijzersakte en het diploma van leraar-Nederlands. Hij was achtereenvolgens onderwijzer te Sluiskil in Zeeuws-Vlaanderen, te Roeselare, te Sluis en vanaf 1910 te Antwerpen. Het leerde hem met kinderen omgaan en voor kinderen vertellen. A. Hans was een veelzijdige persoonlijkheid, tevens een bezielend redenaar. Als voordrachtgever voor het Willemsfonds trok hij in alle hoeken van Vlaanderen volle zalen. Hij sprak vlot voor de vuist en bezat een warme stem. Reeds vóór de Eerste Wereldoorlog verwierf A. Hans bekendheid met literair werk. Hij schreef geëngageerde volksromans. Tegelijkertijd schreef de "schoolmeester" A. Hans meerdere werken voor de jeugd. Zijn eerste jeugdroman "Helden zonder zwaard" verscheen in 1907 en handelde over het gevaarvolle zeemansleven. De volksroman "De strandloopster" werd nog in 1972 met succes door dagblad "Het Laatste Nieuws" in een aangepaste vorm heruitgegeven als mengelwerk. A. Hans wilde ook de Vlaamse kinderen het lezen gewoon maken : in 1922, op eenenveertigjarige leeftijd, startte hij met de "Kinderbibliotheek", een gewaagd opzet. Velen herinneren zich nog de titels van de jeugdboeken van A. Hans; het wekt dan ook geen verwondering dat A. Hans heden nog in de harten voortleeft van talrijke, inmiddels vergrijze lezers. Ook door de eigentijdse jeugd verdient hij herontdekt te worden als spiegel van een tijd waarin het huidige Vlaanderen wortelt, als aanvulling van een geschiedenisonderwijs dat aan de eigen grootheden dreigt voorbij te gaan. Maar in het "Jaar van het Kind 1979" werd Abraham Hans, de vruchtbaarste Vlaamse jeugdschrijver, in eigen land vergeten !... Mogen deze enkele lijnen bijdragen tot het gedenken, in bewondering en dankbaarheid, van deze hardwerkende man, een groot Vlaming ! Vermelden wij, volledigheidshalve, dat er sedert 1980 een onuitgegeven licentiaatsverhandeling, voorgelegd aan de Katholieke Universiteit te Leuven in het Academiejear 1979-1980, bestaat. Titel van deze scriptie : "Abraham Hans (1882-1939) : proeve tot een bio-biografie", samengesteld en geschreven door Viviane Van den Dooren. Deze verhandeling werd mogelijk reeds gedeponeerd in de Universiteitsbibliotheek van Leuven (adres : Mgr. Ladeuzeplein, 3000 Leuven) en kan aldaar ter inzage voorgelegd worden.

Emiel SMISSAERT

"S'il est un musicien que sa situation met chaque été en vedette d'une manière continue et particulièrement brillante, s'il est un nom que l'admiration des habitués de nos plages va porter aux quatre coins de l'Europe, c'est bien Léon RINSKOPF; l'éminent chef d'orchestre du Kursaal d'Ostende, et l'une des figures les plus intéressantes du monde musical belge". Zo schreef "La Saison d'Ostende" op 2 september 1906 over Oostende's Kursaalorkest-dirigent, wiens fotoportret we bij dit artikel terugvinden.

Inderdaad, de persoon en de verdiensten van Léon RINSKOPF zijn van die aard dat ze wel eens van naderbij belicht mogen worden. Het is ongelooflijk dat aan hem geen aandacht besteed werd in publicaties over Belgische muziek in de 19e en vroeg 20e eeuw. Aan deze lacune willen wij hier dan ook graag voldoen.

X X X

Léon RINSKOPF werd anno 1862 te Gent geboren. Muziekstudies deed hij aan het Kon.

Conservatorium aldaar : viool, piano, harmonie, contrapunt en fuga. Zijn medestudenten waren er ondermeer Paul LEBRUN & Léon MOEREMANS, beiden toondichters.

RINSKOPF studeerde piano in de klas van Max HEINDERICKX, en haalde er een eerste prijs. Bij niemand minder dan Adolphe SAMUEL studeerde hij de vakken harmonie, contrapunt en fuga. Andere professoren van RINSKOPF waren Hendrik WAELPUT en Karel MIRY. RINSKOPF legde zich uiteraard ook toe op koor- & orkest-directie.

Amper 15 jaar oud werd Léon RINSKOPF eerste viool bij de Kon. Schouwburg te Gent. Later werd hij er vioolsolo en dirigent.

Anno 1889 dong de toen 27-jarige RINSKOPF mee naar de "Prix de Rome". Met zijn Cantate "Sinaï" behaalde hij een tweede prijs. RINSKOPF moest het afleggen tegen Paul GILSON die met de Eerste Prijs ging lopen. Van de mededingers in dat concours werd een groepsfoto gemaakt. Ze staat afgedrukt in E. CLOSSON's "La musique en Belgique", op blz. 296. We zien DANEAU, RINSKOPF, LEBRUN, MOTHEN, ROELS, MORTELMANS & GILSON. Later werd RINSKOPF's "Sinaï" fragmentarisch uitgevoerd in het Oostends Kursaal.

X X X

RINSKOPF KOMT NAAR OOSTENDE

Met het overlijden van DESWERT, begin 1891, viel de plaats van Muziekschooldirecteur te Oostende open. RINSKOPF stelde zijn kandidatuur, maar dat deed ook Edmond LAPON (1858-1901), Oostende's gevierde muziekzoon, over wie we het in een volgende bijdrage zullen hebben. Een moeilijke knoop om door te hakken !!!

De strijd was politiek bepaald en daarvan vinden we echo's in de Oostendse pers van die dagen. Vergeefs waren de lovende woorden in Oostende's katholieke dagblad "La Feuille d'Ostende" ten voordele van LAPON (Feuille d'Ostende, 12 maart, 26 maart, 3 mei, 17 mei, 7, 4 & 18 juni, 9 juli 1891).

Léon RINSKOPF, die technisch en muzikaal minstens even sterk stond als LAPON, wist zich echter beter gesteund dan zijn tegenkandidaat en zag zich tijdens de gemeenteraad van 21 april 1891 tot directeur van de muziekschool gestemd worden. Al met al was het een zeer gelukkige keus.

Het directeurschap hield tevens in dat RINSKOPF de pianoleraar werd én de tweede dirigent van het Kursaalorkest, dat toen 60 à 70 man sterk was, en onder leiding van Emile PERIER musiceerde. De komst van RINSKOPF viel samen met de periode waarin de ouder wordende PERIER zich meer en meer terugtrok van het vermoeiende dirigeren.

(vervolgt)

Norbert HOSTYN

ENSORIANA : BOEKEN MET OPDRACHT UIT ENSOR'S PERSOONLIJKE BIBLIOTHEEK

Th. HANNON, Saint Nicolas. Légende symphonique mimée, Brussel (KISTEMAECKERS), 1894.

"A l'original ami James Ensor Theo H."

Georges EEKHOUD, Mes Communions, Brussel (KISTEMAECKERS), 1895.

"A mon excellent camarade
James Ensor
en témoignage de ma haute et
cordiale estime artistique
G. EEKHOUD
Janvier 1896"

Célestin DEMBLON, Aux bois du Condroz, Liège, 1908.

"A Monsieur James Ensor
Hommage
Célestin Demblon"

Marcel L'EPINOIS, Camille Fabry, Brussel (Le livre Belge d'aujourd'hui), 1936.

"Au Baron James Ensor
Grand coeur
Grand artiste
Gloire de l'art pictural
En amical hommage
Marcel L'Epinois."

E.A. GERBOSCH, Pêcheurs de Flandre, Brussel-Paris (L'ECLANTINE), s.d.

"Au maître vénéré
le talentueux peintre et
musicien Baron
James Ensor
Son admirateur et ami
GERBOSCH."

Bovenvermelde werken zijn in het Stedelijk Museum aanwezig !

Norbert HOSTYN

OCH, ZEETJE VAN OOSTENDE ...

Och, Zeetje van Oostende
 gegroet zijt gij,
 met nieuwejaar;
en laat tot 's werelds ende
 mij loopen langs
 uw' waterbaar!

Zij 't iedereen geweten,
 't zij waar gij ook
 uw golven giet,
geen mate en kan 't gemeten
 hoe geren, zeetje,
 het volk u ziet!

De winden mogen snoeren
 de dood mag in
 de diepten het
belonken en beloeren,
 't vertrouwt op u
 zijn visschersnet.

En, levende of vergaande,
 met luider stemme
 en altegaar,
zoo roep'het, rechtstaande,
 u, zeetje een za-
 lig nieuwejaar!...

Kortrijk, 27 December 1896

Guido GEZELLE

Uit "De Zeewacht", jaargang 1, nr. 5, 3 januari 1897. Overgenomen uit : "Guido Ge-
zelle's dichtwerken. Gelegenheidspoëzie". Tekstbezorging, inleiding en lexikon door
Frank Baur. Amsterdam, L.J. Veen, z.j., blz. 14-15.

DE OOSTENDSE DICHTER ROGER DEVRIENDT GERECENSEERD

De nieuwe publikatie van Roger Devriendt, zijn tweede dichtbundel in boekvorm, kwam op de boekenmarkt in 1980 en kreeg als titel "Een kiemvrij taalgehucht"; de uitgeverij Orion-Colibraat nam ze op in haar reeks "De bladen voor de poëzie" (1980, nr. 4, 45 blz., nog te koop). Een kritische, gereserveerde beschouwing levert Rudolf van de Perre, dichter en literair essayist, in het gezaghebbende tijdschrift voor letterkunde en geestesleven, "Dietsche Warande en Belfort", jaargang 126, nr. 6, juli-augustus 1981, blz. 436-437. Deze recensie van R. van de Perre is te vinden in de poëziechroniek van dat tijdschrift en kreeg als titel : "Een niet zo kiemvrij taalgehucht".

Pro memorie : de debuutbundel van Roger Devriendt, "De zon staat in de kreeft" werd indertijd ook gesignaleerd door ons in "De Plate" en kreeg van diverse zijden opgemerkte, waaronder kritieken los en mee.

E. SMISSAERT

De laatste
uitgegeven boeken
zijn **ALTIJD**
te verkrijgen bij

INTERNATIONALE BOEKHANDEL
N. V.

Adolf Buylstraat 33

8400 - Oostende Tel. 70.17.33

en in haar bijhuizen

AUGUST STRACKE EN ZIJN MUSEUM

Te weinigen, meen ik, is het bekend dat die buitengewone man zich opgewerkt heeft van schamel weeskind tot een steenrijk hotelier en een weldoener van Oostende. In de geschiedenis van onze stad, vooral van het hotelwezen tijdens de zgn. "Belle Epoque", heeft hij een vooraanstaande rol gespeeld.

Vele aspecten van zijn persoonlijkheid kan men leren uit de autobiografie die hij onder de titel "Ma carrière et ma vie" in januari 1926 geschreven heeft, toen hij 80 jaar oud werd. Die redactie was ook als een prestatie. Het oorspronkelijke handschrift berust in het Ostendianafonds van de stadsbibliotheek.

De lectuur van die levensbeschrijving loont ruimschoots de moeite. Het korte relaas, slechts 10 bladzijden lang, niet overal ordelijk opgebouwd en met onvermijdelijke hiaten, maar met ontroerende details over zijn droevige kinderjaren, treft door eenvoud en waarachtigheid. Op sommige plaatsen meen je brokstukken van een sprookje te lezen. Aan het woord is hier een degelijk, eerlijk, begaafd, ondernemend en sociaal voelend man die met rechtmatige fierheid op zijn actief leven terugkijkt.

Ik geef hier een samenvatting van dat interessant document.

August Stracke (eerst in zijn Belgische tijd heeft zijn naam een accent aigu gekregen) werd op 28 januari 1846 geboren in het kleine plaatsje Naumburg, in Hessen, op 25 km zuidwestelijk van Kassel (niet te verwarren dus met de om zijn dom beroemde stad Naumburg, aan de Saale, tussen Weimar en Leipzig, in Oost-Duitsland). Zijn moeder was afkomstig uit Fritzlar (20 km ten zuiden van het Hessische Naumburg, waar, volgens sommigen, Bonifacius ca. 725 de heilige eik van Donar velde).

Kort na zijn geboorte verhuisden zijn ouders, totaal verarmd door ziekte in het gezin, naar Bockenheim, even buiten Frankfurt (am Main), waar ze verscheidene jaren verbleven.

Om de familielast te verminderen werd August, nog geen 5 jaar oud, opgenomen door een tante en door zijn oom die deken was in Hanau (op 15 km oostelijk van Frankfurt). Niet lang nadien kwamen zijn ouders zich ook vestigen in dat stadje waar de moeder stierf op 31 augustus 1855, slechts 41 jaar oud.

Enkele maanden later kreeg August van zijn tante te horen dat zijn oom besloten had hem tot priester op te leiden. Maar de jongen wilde kuiper-brouwer worden en daarvoor werden de betrekkingen met oom en tante gespannen. August vond troost bij zijn schoolkameraad Karl, de zoon van een rijke brouwer, die zich weldra over het kind ontfermde en hem in april 1856 in huis opnam. De knaap werd er goed behandeld. Maar in november 1857 stierven zijn weldoeners, man en vrouw, aangetast door tyfus. August, nog geen 12 jaar oud, stond nu alleen en nam een belangrijk besluit : niet naar zijn oom teruggaan maar naar Frankfurt om er werk te zoeken.

Met een politievergunning en een schoolattest nam de dappere jongen op 25 november 1857 afscheid van Karl. Zijn hele bezit bestond uit een oud valiesje, gekregen van de meestergast, wat bruin brood en appels en een beetje geld, voor hem bijeengezameld. Op die koude en regenachtige dag verliet hij Hanau en trok door Frankfurt naar Bockenheim waar hij een onderkomen vond bij bekenden van zijn ouders.

In Frankfurt zocht hij twee dagen vergeefs naar werk. Toen hoorde hij dat er in Mainz (20 km naar het westen) een kruitmagazijn ontploft was met veel slachtoffers en grote schade. Er werden arbeiders gevraagd. Op 28 november 1857 trok August er heen en vond er een goedkoop nachtverblijf. 's Anderendaags las hij op een muurkrant dat ze in "Heidelberger Fass", een herberg, een kegelzetter nodig hadden. En de jongen had geluk; hij werd dadelijk aangenomen, kreeg kost en inwoning en ook de gelegenheid om onderwijs te volgen. De volgende dag haalde hij een verblijfsvergunning bij de politie en ging naar de pastoor om tot de school toegelaten te worden. Door zijn oprechte (en nadien gecontroleerde) antwoorden op de vragen van de pastoor werd hem dat toegestaan. Na korte tijd was hij de eerste van de klas.

In de lente van 1859 kwam hij in een andere dienst. Een jaar later was hij 14 jaar oud en mocht hij de school definitief verlaten. De dokter, die hij wegens bloedarmoede consulteerde, raadde hem een beroep aan dat veel beweging in open lucht meebracht, niet dat van kuiper-brouwer.

Datzelfde jaar, 1860, las A.S. in een advertentie dat er in een bekend huis van Mainz een knecht gevraagd werd. Toen hij zich op het bewuste adres aanbood, werd hij eerst uitgelachen: hij was te klein en te zwak. Gevat antwoordde hij: "Dat weet ik. Maar ik kan werken. Stel me enkele dagen op de proef." En dat gebeurde. Hij werkte zo flink dat hij mocht blijven. In die nieuwe bediening heeft hij veel geleerd dat hem later goed te pas is gekomen: de keuken, banketbakkerij, tafeldienen, maar vooral het werk in de kelder nl. het druiven persen en alles wat met de wijnbereiding te maken had. Hij was er kind van den huize en deed zijn werk met ijver en plezier. De dochters breiden zijn kousen en verzorgden zijn linnen en zijn kleren.

Maar ook die mooie tijd duurde niet lang. Geplaagd door jicht moest zijn baas, de heer D., in de winter van 1862, zijn zaak en zijn wijnvelden verkopen. Voor August was dat echter geen ongeluk want door een cliënt van zijn baas was hij aanbevolen geweest bij de heer C. Mann, eigenaar van het Hôtel d'Allemagne in Oostende. De echtgenoten Mann, afkomstig uit Mainz, kwamen in de lente van 1862 hun ouders in die stad bezoeken en namen August in dienst voor de maand mei, tegen 20 fr. per maand.

Op 3 mei 1862 zei de zestienjarige jongen, ontroerd en onder betuiging van zijn grote dankbaarheid, vaarwel aan de familie D. De moeder en een dochter vergezelden hem tot aan de boot die hem naar Keulen bracht. 's Anderendaags nam hij de trein naar Oostende waar hij hartelijk ontvangen werd door de familie Mann. Nu begon de lange en succesvolle Oostendse carrière van A.S.

Algauw toonde hij zijn bekwaamheid in het aftappen van de wijn en werd hij aangesteld als keldermeester en tafeldienaar. De Londense wereldtentoonstelling dat jaar (1862) bracht veel volk mee en het werd een goed seizoen. Daar zijn contract na het seizoen verliep wou A.S. naar Amerika uitwijken, maar de heer C. Mann deed hem van dat plan afzien en August bleef in zijn dienst.

In 1863 hield hij zich bezig met de boekhouding. In 1864 werd hij eerste kelner en belast met de bediening van prinselijke families. In die tijd verbleef koning Leopold I met heel zijn gezin in Oostende. Daardoor kwamen veel prinses logeren in het Hôtel d'Allemagne dat toen nog op het Hazegras gelegen was, achter het station (aan het westelijk uiteinde van de Vrijhaven- en de toenmalige Oesterbankstraat).

Daar is het dat A.S. bijna alle prinselijke families van Europa, ook diplomaten en dignitarissen leerde kennen. Zo werd hij door de hertog van Aumale, die in het hotel logeerde, als een der voorkomendste tafeldienaars voorgesteld aan de hertog van Brabant. Sindsdien mocht A.S. de welwillendheid van koning Leopold II ondervinden tot aan diens dood.

In de winter van 1864-1865 bezocht A.S. Engeland. Na zijn terugkeer werd hij zaalchef met toezicht op de bijzondere bediening van prinsen. In april 1864 bediende hij zelf Maximiliaan I, keizer van Mexico (het slachtoffer van Queretaro in 1867) en keizerin Marie-Charlotte.

Na het seizoen van 1865 begaf A.S. zich naar Parijs via Duitsland. Op 10 september reisde hij af naar Mainz waar hij door zijn familie uitbundig ontvangen werd. Eerst bezocht hij zijn oude baas, de heer D., daarna tantes en onkels in Offenbach (vlakbij) en Hanau waar de oom-deken zijn gemetamorfoseerde neef eerst niet herkende. Op 24 september vertrok hij naar Straatsburg en bezocht in Obernai (ca. 25 km zuidwestelijk van Straatsburg) de heer W., vroegere eigenaar van het HÔtel d'Allemagne in Oostende. Vandaar trok A.S. te voet verder naar Parijs om dat gedeelte van Frankrijk beter te leren kennen. In Reims interesseerden hem de reusachtige champagnekelders.

Op 21 oktober kwam A.S. toe in de Franse hoofdstad waar hij na enkele weken een bediening vond in het HÔtel Mirabeau. In Parijs kreeg hij een belangrijk bericht van de heer C. Mann : deze had het HÔtel d'Allemagne aan een vriend verkocht en verzocht A.S. tegen 15 mei 1866 in dienst te treden als eerste kelner in zijn nieuwe zaak HÔtel de France (toen Louisastraat 19).

Al op 9 mei was A.S. op zijn nieuwe post. Intussen had hij de militaire leeftijd bereikt en voor België geopteerd. Wegens de oorlog tussen Duitsland en Oostenrijk was het een slecht seizoen. Toch kregen ze nog heel wat klanten van het HÔtel d'Allemagne. De nieuwe eigenaar hier verwaarloosde zijn zaken en zijn gezondheid, maakte veel schulden, werd tenslotte ziek en stierf kort daarop.

Daar de schulden aanzienlijk waren en de heer Mann, als grootste schuldeiser een failliet wilde vermijden, stelde hij aan de rechtbank voor de exploitatie van het hotel voort te zetten onder het beheer van A.S. Dat werd toegestaan en de jonge bedrijvige man wist een groot gedeelte van de cliënteel terug te winnen, vooral prinselijke families. De schuldeisers konden voldaan worden en heer C. Mann werd weer eigenaar van het hotel.

Toen meende A.S. dat het ogenblik gunstig was om de inboedel van het HÔtel d'Allemagne over te nemen (voor 100.000 fr. in jaarlijkse afbetalingen) en het gebouw te huren.

Vanaf 1 februari 1869, 23 jaar oud geworden, werkte hij voor zich zelf. Dat jaar stichtte hij met enkele collega's de "Société internationale des Hôtelières" met als zetel Keulen. Op 5 juni 1869 huwde hij mejuffrouw Rau uit Mainz en op 16 maart 1870 werd hem een dochter geboren.

De Frans-Duitse oorlog veroorzaakte in 't begin gevoelige verliezen, maar toen in september de veerdienst Oostende-Dover opnieuw volop functioneerde, gingen de zaken weer beter. Op 4 september 1870 logeerde bij hem de Franse keizerlijke prins, op de vlucht naar Engeland.

Op verzoek van de stationschef organiseerde hij een buffet in het station, een dienst die hij 43 jaar heeft onderhouden.

In 1876 bracht A.S. zijn zaak over naar de Kaaistraat 24, in het oude Hôtel des Bains. Daar heeft hij zijn Hôtel d'Allemagne gedurende 50 jaar opgehouden. (het gebouw waarin later een meisjespensionaat en een kraamkliniek werden ingericht is nu afbroken).

Op 1 juli 1881 werd hem door de Spoorwegen en de Staatsmarine de restauratiedienst op de pakketboten toegewezen.

In 1887 stichtte A.S. de firma Stichert-Stracké en Cie, een oester- en kreeftenkwekerij. Toen exporteerden ze een half miljoen oesters per jaar; in 1914 bijna drie en een half miljoen (voor meer details over dat oesterpark dat aan de achterhaven lag, zie "Oostends Oesterboek" door R. Halewyck en N. Hostyn, 1978, p. 49 met foto's o.a. van Stracké zelf, Pl. 23).

In 1888 werd A.S. voorzitter van de "Société des Hôtelières". Op 31 augustus 1889 verkreeg hij de Belgische nationaliteit. Op 7 juli 1897, vóór de officiële opening, bezocht koning Leopold II, op diens verzoek en incognito, het museum dat A.S. in Mariakerke had opgericht.

In 1904 werd hij plaatsvervangend rechter bij de handelsrechtbank alhier. Datzelfde jaar overhandigde hij aan het Rode Kruis het volledig ingericht Lazaret, gelegen Mariakerke, dicht bij zijn museum. Op die plechtigheid was de prins de Ligne aanwezig en talrijke afgevaardigden van het Rode Kruis waarvan A.S. een der oudste leden is. Zelf heeft hij al, in verscheidene omstandigheden, zeven mensenlevens gered.

Bij de brand van de S.S. Pieters- en Pauluskerk, op 14 augustus 1896, heeft A.S. het grafmonument van koningin Marie-Louise gevrijwaard daar hij het voortdurend liet bespuiten door zijn mannen met zijn materieel.

Met genoegen herinnert A.S. ook nog aan zijn reis naar het hof van de Bulgaarse kroonprins, de latere koning Ferdinand I.

Toen in augustus 1914 de oorlog uitbrak, stelde A.S. onmiddellijk zijn hotel en twee aanpalende huizen ter beschikking van het Rode Kruis. Duizenden Belgische en Franse gekwetste of zieke soldaten werden er verzorgd. Dat gold ook voor de gewonden die op berries lagen in het station. Ontelbare manden boterhammen en blikken koffie liet hij er uitdelen.

Het af- en aanvoeren van gekwetsten in zijn hotel duurde tot 14 oktober. De bezetting van de stad, 's anderendaags, door de Duitsers begon voor A.S. op dramatische wijze want om 6 uur 's avonds kwamen de bezetters hem aanhouden en aan een uiterst streng verhoor onderwerpen. Hij werd ervan beschuldigd aan de Belgische overheid een Duits officier te hebben aangegeven als spion waardoor die Duitser in Oostende gefusilleerd werd. A.S., volkomen onschuldig, verklaarde dat er op 3 augustus 1914 inderdaad een Duitser bij hem logeerde die die dag door de Belgische veiligheidsdienst aangehouden werd en als spion ontmaskerd. Hij kon echter niet geloven dat de man te Oostende gefusilleerd zou zijn, want dat had men in de stad wel geweten. Het relaas van A.S. werd waarheidsgetrouw bevonden en zo ontsnapte hij aan de krijgsraad.

De hele oorlog lang heeft hij, als lid van het Rode Kruis, gewonden verpleegd, doden begraven, ontgraven en vervoerd, niettegenstaande het gevaar van inslaande kogels en granaten.

De oorlog heeft hem grote verliezen en eindeloze moeilijkheden berokkend die nog gedeeltelijk aanslepen. Door de Belgische autoriteiten werd hij 5 keer aangehouden, door de Duitse 4 keer. Om zijn Duitse afkomst werd hij verdacht van verklikking. Hij werd echter altijd vrijgelaten.

Dagelijks ging hij naar de Oostendse Kommandantur om voor ongelukkige medeburgers te pleiten. In meer dan 1700 gevallen is hij opgetreden en dikwijls kon hij de opgelegde boete verminderen of gevangenen vrij krijgen. Anderen kon hij opsluiting in Duitse kampen besparen.

Daar hem tenslotte de toegang tot de Kommandantur verboden werd, heeft hij zich rechtstreeks tot de keizer gewend en met succes. Want drie dagen na zijn schrijven kreeg hij via Herz, lid van de Duitse krijgsraad, de toelating om als tolk en verdediger van zijn stadgenoten op te treden.

Van twee inwoners van Oostende heeft hij het leven gered. Bij hun invrijheidstelling werd A.S. bij hen geroepen en bevestigde de Duitse politieofficier "dat ze vrij waren en dat ze dat aan God en de heer Stracké te danken hadden". Dat schonk hem de grootste voldoening en daarmee betuigde hij tevens zijn dankbaarheid tegenover zijn adoptieve stad waar hij 64 jaar lang geleefd heeft en waar hij talrijke eretitels heeft behaald.

Zijn leus was : "Arbeid leidt naar het doel".

Gelukkig, zo eindigt A.S., is de vrede getekend. Hij hoopt dat de mensen zich zullen verzoenen en alle haat vergeten om de handel te doen herleven tot aller welzijn. Nu hij 80 jaar wordt heeft hij zich uit al zijn zaken teruggetrokken om zijn leven in volkomen rust te beëindigen in blijvende toewijding aan het koningshuis, het Belgische volk en zijn Oostendse medeburgers.

Tot zover de autobiografie van August Stracké, geschreven in januari 1926. De merkwaardige man leefde nog 9 jaar en stierf te Oostende op 24 september 1935.

(wordt voortgezet)

G. BILLIET

FELICITATIES

We vernemen dat ons geacht lid, de heer W. VERLONJE, te Brugge tot Hoofdman van de Bond van Westvlaamse volkskundigen werd verkozen. Dit in opvolging van de heer H. STALPAERT, onlangs overleden. We zijn er van overtuigd dat het een goede keus is want de heer W. VERLONJE is een der eminentste volkskundigen, die steeds paraat is zijn grote heemkundige kennis ten dienste van iedereen te stellen. "De Plate feliciteert de heer W. VERLONJE van ganser harte en wenst hem veel succes met zijn mandaat.

O.V.

F.S. Het is de heer W. VERLONJE die ons de twee nieuwjaarsteksten, die we op p. 3 afdrukken, heeft bezorgd. Hiervoor onze oprechte dank.

BOEKEN

DWARS DOOR BELGIE

Bij de uitgeverij BAART verscheen een nieuw boek van Julien VAN REMOORTERE "Dwars door België".

Het is een heel boeiend werk, rijk geïllustreerd en kost 740 F.

Even zijn we wel verwonderd geweest dat Julien Van Remoortere, gewezen secretaaris van ex-Burgemeester Piers, in het eerste hoofdstuk "De Kust" zulke harde waarheden onomwonden neerschreef, o.a. "De bouwpromotoren kregen - en krijgen nog steeds - al te veel de vrije hand en de roep naar flat-met-zicht-op-zee overstemde dan ook het zwakke protest van een handvol goedmenende, die ervan overtuigd bleven dat aan de natuurlijke lijn van de kust niet geraakt mocht worden..."

En over Oostende : "Bovendien is het stadssilhouet hopeloos geschonden door het Europa-Centrum, zo'n honderd meter hoog, met inderdaad een onvergetelijk panorama vanaf het hoogste terras, maar voor het overige een blokkendoosachtige mastodont, die letterlijk en figuurlijk op een belangrijk stadsdeel z'n schaduw werpt".

KAREL SYS

Bij de uitgeverij Het Volk verscheen "Mijn leven als bokser" door Karel Sys. Met belangstelling lazen we hoe de kleine Oostendenaar van gewone straatjongen via de boksport een beroemdheid werd. Karel Sys werd Europees-kampioen, maar zijn leven liep niet altijd over rozen.

Heel wat interessante anekdotes voor hen die van deze sporttak houden komen er in voor. Een zaak valt echter op : Karel Sys spreekt wel over zijn manager, maar nooit met name Theo Van Haverbeke. Onze stadsgenoot heeft, niettegenstaande alles, een belangrijke rol gespeeld in de carrière van Karel Sys. Hetgeen weer eens bewijst dat een grote sportman, daarom nog geen grote mens is.

We zijn benieuwd of het boek dat Theo Van Haverbeke aan het voorbereiden is meer licht op die zaak zal werpen.

Prijs : 298 F.

FOLKLORE IN HET DAGELIJKS LEVEN

Van Ton DE JOODE verscheen bij de uitgeverij A.W. Sijthoff, de tweede druk van "Folklore in het dagelijks leven, gewoonten en zeden in de lage landen" (Prijs : 365 F.). Met kleurige illustraties een zeer degelijk boek. Vier hoofdstukken geven een overzicht van de folklore : 1. Folklore en de ondoorgrondelijke natuur. 2. Rampen en dood, voorspoed en mooi weer. 3. De geheimtaal van dagen en getallen; geluk en ongeluk. 4. Tussen wieg en graf.

HISTORISCHE PLAATSEN

De "Spectrum atlas van historische plaatsen in de lage landen" verscheen zopas onder redactie van Prof. Dr. A.F. MANNING en Prof. Dr. M. DE VPOEDE. Prijs : 740 F.

Twee Oostendenaars leverden daarin elk een bijdrage. "Exportindustrie uit het stenen tijdperk" door Prof. Dr. J. NENQUIN en "In 's konings kielzog de golven in" door Lic. Marc CONSTANDT.

Bij de illustraties in het hoofdstuk van M. CONSTANDT zien we o. a. de Koninklijke Gaanderijen en een huizenrij op de Zeedijk met de villa Maritza.

O.V.

NIEUW TIJDSCHRIFT

In opdracht van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Rijksdienst voor Monumenten- en Landschapszorg verscheen het nr. 1 van "P & L" (Monumenten en Landschappen). Het is een tweemaandelijks tijdschrift, rijkelijk geïllustreerd. Een jaarabonnement kost 660 Fr. (losse nrs. 110 Fr.). Te bestellen door storting op rek. nr. 445-3608261-22 van Snoeck-Ducaju & zoon, N.V. Abonnementen M & L, Begijnhoflaan 440, 9000 Gent. In het nr. 1 komt een belangrijke bijdrage voor van Guido OSTYN over "Landschappelijk waardevolle gebieden langs de Vlaamse kust". (p.44-52). Hij geeft daarbij in de verschillende gebieden de beschermde en zeldzame plantengroei aan. OSTYN geeft de volgende indeling van de beschermde gebieden in het kustgebied : 1. De Panne. 2. Koksijde-Oostduinkerke. 3. Nieuwpoort. 4. Middelkerke. 5. Oostende. 6. Bredene. 7. De Haan. 8. Knokke-Heist.

O.V.

JAARLIJKSE VEILING

De jaarlijkse veiling van "De Plate" heeft dit jaar voor de 10de maal plaats op donderdag 18 januari a.s.

Al wie stukken wilt laten veilen gelieve dit vóór zaterdag 23 januari schriftelijk mede te delen aan O. VILAIN, Rogierlaan 38, bus 11 8400 Oostende,

Komen in aanmerking : Boeken, brochures, tijdschriften, programma's, affiches, prenten, plannen, kaarten, enz. in verband met Oostende of de kuststreek. Breekbare stukken komen niet in aanmerking.

De leden worden verzocht de stukken de avond zelf van de algemene vergadering (28 januari) tussen 19 u. en 20 u. af te geven. Let wel : niet vooraf ingeschreven stukken komen niet in aanmerking.

O.V.

IN DIT NUMMER

- blz. 2 : J.B. DREESEN : Jaarprogramma 1982
- blz. 4 : H.F. JESPERS : Huldetoespraak Karel Jonckheere
- blz. 6 : W. VERLONJE : Vlaamse ex-voto's te Parijs
- blz. 8 : O.V. : Het oud station
- blz. 9 : E. SMISSAERT : Studies over Oostende gepubliceerd in 1979
- blz. 11 : N. HOSTYN : Vergeten Oostendse kunstschilders XIX : Emile WILKIN
- blz. 14 : J. GHEERAERT : Bezoek uit Moskou
- blz. 16 : E. SMISSAERT : Een korte beschrijving van leven en werken van Abraham Hans
- blz. 17 : N. HOSTYN : Oostendse muziekgeschiedenis : Leon Rinskopf (1).
- blz. 18 : N. HOSTYN : Ensoriana
- blz. 19 : G. GEZELLE : Och, zeeetje van Oostende...
- blz. 20 : G. BILLIET : August Stracké en zijn museum
- blz. 25 : O.V. : Boeken.

TEKSTOVERNAMES UIT DIT NUMMER STEEDS TOEGELATEN MITS BRONOPGAVE

A. VAN ISEGHEM

AN HYP

spaarkas - kredieten

ALLE VERZEKERINGEN

HYPOTHEKEN

geven U:

- ★ voordelige rente
- ★ vrijstelling van roerende voorheffing (tot 15.000 fr. intrest)
- ★ onmiddellijk volledig opvraagbaar
- ★ ongevalverzekering

Een vriendelijk onthaal en een persoonlijke service
zullen U te beurt vallen.

STOCKHOLMSTRAAT 47a

8400 OOSTENDE

Tel. 70.35.73